

Aktivity ve vazbě World Business Council for Sustainable Development Lenka Mynářová

POLITICKÉ TRENDY

Globální ekonomika přechází k oběhovému modelu – jehož cílem je eliminovat odpad, uvádět do oběhu produkty/materiály a regenerovat přírodu – **ale v současné době se recykluje nebo znovu používá pouze 7,2 % až 8,6 % materiálů**. Zatímco **EU je v oblasti politiky v čele (12 %)**, **dominuje globální lineární model „vzít-vyrobít-odhodit“**. Přechod na oběhové hospodářství je zásadní pro řešení klimatických změn, úbytku biodiverzity, posilování odolnosti a bezpečnosti.

1

Udržitelnost a dodržování environmentálních předpisů přesunuly z abstraktních cílů do **praktických, každodenních úvah společností po celém světě**.

2

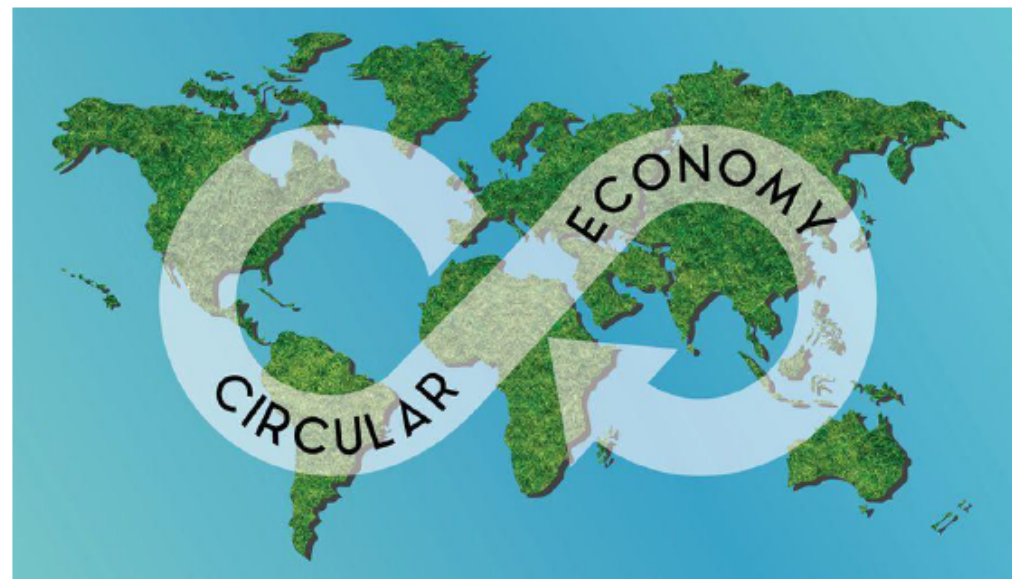
Politické a regulační tlaky vytvářejí určitou nejistotu, celkový trend zůstává neměnný: to, co bylo „příjemné mít“, **se nyní plně začleňuje do korporátních strategií**.

3

Předpisy se zpřísnují, očekávání rostou a od výrobců se požaduje, aby převzali **jasnější odpovědnost za materiály, které uvádějí na trh**.

4

Co bylo dříve druhořadé a v rovině společenské odpovědnosti, je nyní **pevnou součástí provozního plánování, dlouhodobé strategie a plánů dekarbonizace**.

TECHNOLOGICKÉ TRENDY

1

Oběhovost se stává klíčovou částí průmyslových strategií

Nástroj pro zvyšování produktivity, řízení rizik v dodavatelských řetězcích a předmět compliance: Global Circularity Protocol jako měřítko.

2

Umělá inteligence, deep learning a digitální služby podporují třídění při recyklaci

Vysoce přesné třídění nezbytné pro nákladově a energeticky efektivní recyklaci a pro udržení oběhu materiálů v nejvyšší možné kvalitě.

3

Automatizace nově definuje bezpečnost potravin a snižuje ztráty potravin v celém řetězci

Detekce kontaminantů a vad s téměř laboratorní přesností, přesměrování výrobků na nejhodnotnější místa určení, předpověď rizik atd.

4

Města a organizátoři akcí zavádějí infrastrukturu a technologie pro lepší správu zdrojů

Investice do robustní veřejné infrastruktury, jedinečně identifikované obalové prostředky pomocí RFID nebo serializovaných QR kódů atd.

5

Vratné zálohové systémy se stávají běžnou praktikou v Evropě i mimo ni

V Evropě je 19 DRS: nedávné spuštění v AUT a Polsku s tím, že Řecko, Španělsko a Portugalsko plánují implementaci.

INICIATIVA GHG PROTOKOLU: PRAVIDLA DEKARBONIZACE

Iniciativa Protokolu o skleníkových plynech (Iniciativa GHG Protokolu) je mnohostranným partnerstvím podniků, nevládních organizací, vlád a dalších subjektů, které založily **Institut světových zdrojů (World Resources Institute, WRI)**, nevládní organizace sídlící ve Spojených státech a zabývající se ochranou životního prostředí, a **Světové podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj (World Business Council for Sustainable Development, WBCSD)**.

Iniciativa byla založena v roce 1998 a jejím posláním je vyvíjet mezinárodně uznávané standardy pro účetnictví a výkaznictví skleníkových plynů pro podniky a podporovat jejich široké přijetí.

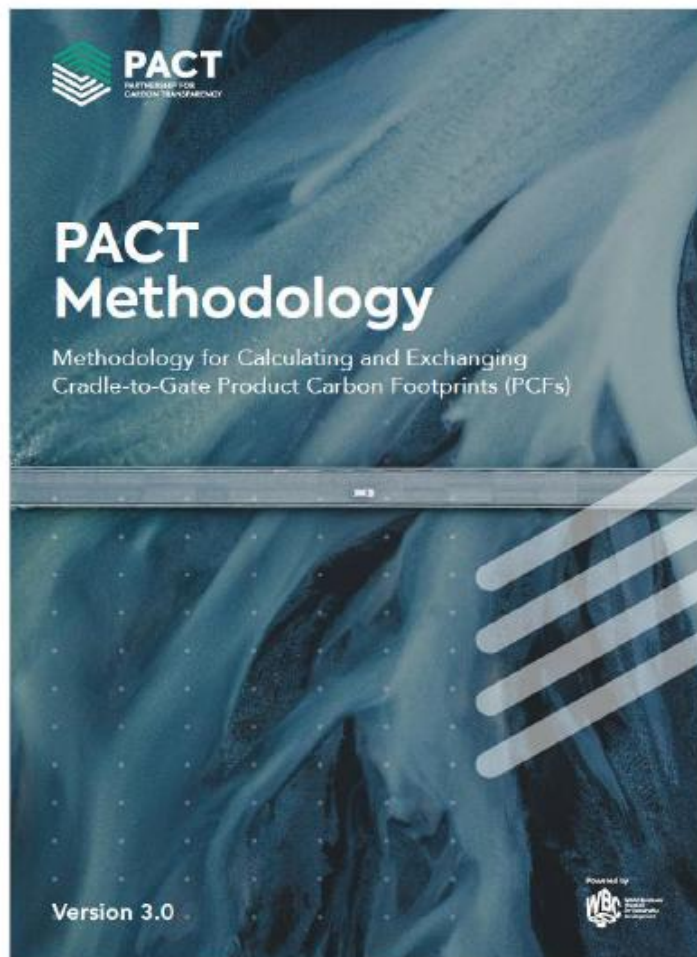

GREENHOUSE
GAS PROTOCOL

Iniciativa GHG Protokolu poskytuje celosvětově nejrozšířenější účetní a výkaznické standardy a pokyny týkající se GHG emisí = „globální slovník dekarbonizace“

Nyní probíhá do roku 2027 revize standardů GHG Protokolu a WBCSD je součástí tohoto procesu.

METODIKA WBCSD PACT PRO PRODUKTOVÉ EMISE

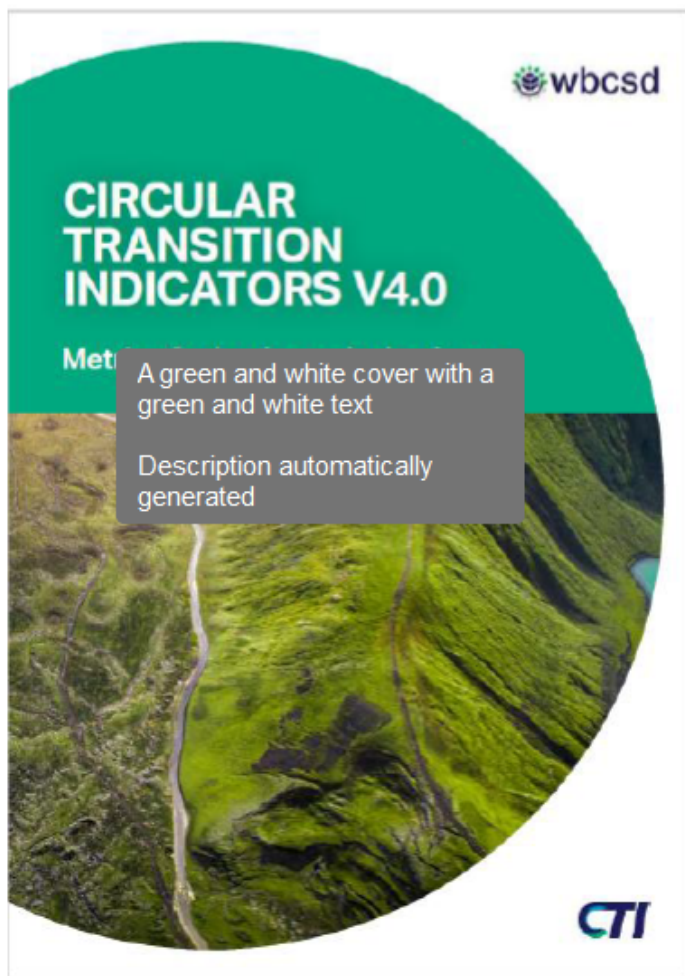
Metodika PACT pro výpočet a výměnu uhlíkové stopy produktu „od kolébky po bránu“, verze 3.0 (duben 2025)

Tato metodika vypracovaná WBCSD v rámci **Partnerství pro uhlíkovou transparentnost (Partnership for Carbon Transparency, PACT)** řeší téma, jak měřit uhlíkovou (emisní) stopu produktů napříč hodnotovým řetězcem. K tomuto problému přistupuje prostřednictvím meziodvětvového pohledu, který organizacím pomáhá vyvíjet a vyměňovat si data o primární uhlíkové stopě produktů (PCF). Požadavky v něm zachycené se **snaží zvýšit spolehlivost a konzistenci dat napříč odvětvími a hodnotovými řetězci**.

PACT byl oficiálně představen na COP26 v Glasgow v roce 2021 a nyní již zahrnuje **přes 5 000 společností, kteří metodiku využívají (8 000+ vyměněných PCF)**. Její význam vzroste s potřebou měřit emise GHG na produktové úrovni, např. unijní výkaznictví podniků o udržitelnosti (CSRD a ESRS, zejména ve vztahu k rámci 3, uhlíkovému clu na hranicích (CBAM, Nařízení o bateriích, EU Ecodesign, Nařízení o stavebních výrobcích) Metodika **využívá a staví na stávajících standardech a pokynech, včetně Standardu GHG Protokolu pro účetnictví a výkaznictví životního cyklu produktů** (angl. GHG Protocol Product Life Cycle Accounting and Reporting Standard), Standardu Rámce 3 (angl. Scope 3 Standard) nebo příslušných norem ISO.

Link: <https://www.carbon-transparency.org/resources/pact-methodology-v3-methodology-for-calculating-and-exchanging-cradle-to-gate-product-carbon-footprints-pcfs>

METODIKA WBCSD PRO INDIKÁTORY PŘECHODU NA OH

Indikátory přechodu na oběhové hospodářství (CTI V4.0): Ukazatele pro podnikatele od podnikatelů, vydání 4.0 (2023), WBCSD

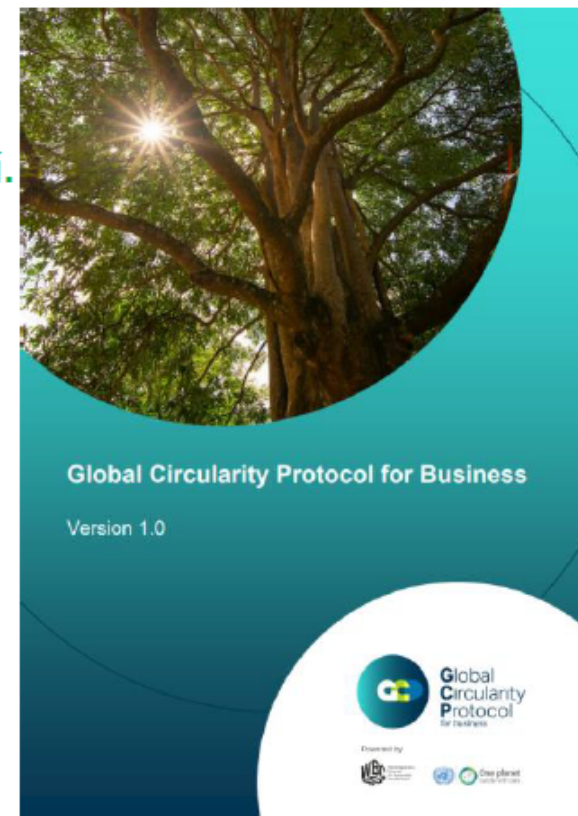
Tato metodika WBCSD představuje od roku 2020 základní **globální nástroj ke konzistentnímu a spolehlivému měření výkonu a dopadů podniků na udržitelnost v oběhovém hospodářství**. Byla navržena pro jednotlivé podniky, aby uvolnily potenciál oběhového hospodářství **nabídkou univerzálního a kvantitativního rámce pro hodnocení** toho, jak je podnik oběhový (podklad pro českou metodiku cirkulárního auditu). Metodika umožňuje:

- **měřit dopad:** prostřednictvím kvantifikace a komunikace přínosů oběhových iniciativ podniků na klima a přírodu;
- **posílit schopnosti ve výkaznictví:** prostřednictvím oběhových dat o výkonnosti založených na komplexním rámci;
- **podniknout kroky:** prostřednictvím vedení k akcím ke zvýšení oběhovosti v provozech, tj. identifikací praktických kroků k optimalizaci využití zdrojů, omezení plýtvání a maximalizaci oběhového potenciálu.

.Link: <https://www.wbcسد.org/resources/circular-transition-indicators-v4/>

GLOBÁLNÍ PROTOKOL OBĚHOVOSTI

- **Globální protokol pro oběhovost, verze 1.0 (GCP)**, vyvinutý WBCSD a One Planet (podporovaný UNEP) a vydaný 11. listopadu 2025 při příležitosti COP30 v Belému, představuje **globální rámec pro měření, řízení a komunikaci oběhového hospodářství**.
- Vznikl ve **spolupráci 80+ organizací a 150+ expertů z celého světa** a je založen na **zásadách vědecké validity, interoperability a praktické použitelnosti**.
- Jeho **ambicí je stát se obdobou GHG Protokolu** – tedy celosvětovým referenčním metodickým rámcem oběhovosti pro všechny firmy a vlády.
- Oběhovost se v GCP chápe nejen jako environmentální koncept, ale **jako strategický rozměr propojující**:
 1. **Korporátní systém**: strategie, správa a řízení, řízení rizik, investice.
 2. **Environmentální systém**: toky materiálů, emise, dopady na planetární hranice.
 3. **Hospodářský systém**: hodnota, produktivita materiálů, růst.
 4. **Sociální systém**: spravedlivá transformace, pracovní místa, inkluзивita (např. role sběračů odpadu v rozvojových zemích).

Link:

<https://www.wbcd.org/resources/a-global-framework-to-measure-manage-and-communicate-business-circularity/>

ISO STANDARDY SPOJENÉ S DEKARBONIZACÍ A OH

ISO 14025 – Environmentální značky a prohlášení – Environmentální prohlášení typu III – Zásady a postupy

ISO 14040 – Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova

ISO 14044 – Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice

ISO 14064 – Systém řízení emisí skleníkových plynů a změny klimatu

ISO 14067 – Skleníkové plyny – Uhlíková stopa produktů – Požadavky a směrnice pro kvantifikaci

ISO 59004:2024 – *Circular economy — Vocabulary, principles and guidance for implementation* (terminologie, zásady, technické pokyny pro zavádění).

ISO 59010:2024 – *Guidance on the transition of business models and value networks* (technické pokyny k transformaci byznysových modelů a hodnotových sítí)

ISO 59014:2024 – *Environmental management and circular economy — Sustainability and traceability of the recovery of secondary materials* (udržitelnost a sledovatelnost při získávání druhotných materiálů; zásady, požadavky a technické pokyny)

ISO 59020:2024 – *Measuring and assessing circularity performance* (požadavky a technické pokyny na měření/oběhové ukazatele a posuzování výkonnosti).

ISO 59040:2025 – *Product circularity data sheet (PCDS)* (metodika pro standardizovanou výměnu informací o oběhovosti produktu v hodnotovém řetězci).

OBĚHOVOST A PŘÍSTUP K SUROVINÁM

- Evropa by měla **strategičtěji přistupovat k pořizování surovin a druhotných materiálů**, aby se výrazně snížila její expozice vůči nespolehlivým dodavatelům a zabránilo se výpadkům v dodávkách.
- Více než dříve by se **oběhové hospodářství mělo stát hnací silou inovací**.
- Tím, že se oběhovost stane středobodem strategie dekarbonizace, EU nejen zlepší cenovou dostupnost a přístupnost základních materiálů, ale také **sníží naši závislost, protože materiály se budou opětovně používat, repasovat, recyklovat a déle se udrží v hospodářství**.
- Předpokládá se, že oběhový **potenciál evropského trhu s repasovanými výrobky vzroste do roku 2030 ze současné hodnoty 31 miliard EUR na 100 miliard EUR a vytvoří 500 000 nových pracovních míst**. Tím se zvýší udržitelnost evropské průmyslové výroby, urychlí dekarbonizace a zvýší zabezpečení zdrojů.
- **Dvě stěžejní iniciativy: (1) urychlené provádění nařízení o kritických surovinách; a (2) vytvoření jednotného trhu v oběhovém hospodářství v EU: volný pohyb oběhových výrobků, druhotných surovin a odpadů.**

Diskuse